



Direcția Generală Evaluare Impact, Controlul Poluării și Schimbări Climatice

Decizia etapei de încadrare
privind „Strategia națională de dezvoltare a domeniului nuclear în România” și
„Programul nuclear național”
Nr. din .01.2024

Ca urmare a notificării înaintate de Agenția Nucleară și pentru Deșeuri Radioactive cu privire la elaborarea primei versiuni pentru documentele strategice „**Strategia națională de dezvoltare a domeniului nuclear în România**” și „**Programul nuclear național**”, transmisă prin adresa nr. 4253/24.10.2022, înregistrată la Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor (MMA) cu nr. 2/R/15511/26.10.2022, a completărilor transmise cu nr. 2438/11.08.2023 și nr. 3104/17.10.2023, înregistrate la MMA cu nr. R/24266/11.08.2023 și nr. R/34689/25.10.2023, a analizării documentației tehnice, a punerii la dispoziția publicului spre consultare pe pagina de internet a MMA și pagina de internet a titularului, a consultărilor din cadrul ședinței Comitetului Special Constituit desfășurate în data de 05.12.2023,

în baza art. 9 din Ordonanța de Urgență nr. 195/2005 *privind protecția mediului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 265/2006*, cu modificările și completările ulterioare, art. 4 din Hotărârea Guvernului nr. 43/2020 *privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, cu modificările și completările ulterioare*, HG nr. 1076/2004 *privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe*, cu modificările și completările ulterioare și OUG nr. 57/2007 *privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011*, cu modificările și completările ulterioare,

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor decide: „**Strategia națională de dezvoltare a domeniului nuclear în România**” și „**Programul nuclear național**” pot avea efecte semnificative asupra mediului, fiind necesară continuarea procedurii de evaluare de mediu - inclusiv evaluare adecvată - și elaborarea raportului de mediu și a studiului de evaluare adecvată.

Motivele care au stat la baza luării deciziei etapei de încadrare sunt următoarele:

1. Caracteristicile strategiei și programului cu privire, în special, la:

a) *Gradul în care strategia și programul creează un cadru pentru proiecte și activități viitoare fie în ceea ce privește amplasamentul, natura, mărimea și condițiile de funcționare, fie în privința alocării resurselor:*

„**Strategia națională de dezvoltare a domeniului nuclear în România**” este principalul document programatic care stă la baza dezvoltării durabile a domeniului nuclear din România.

„**Strategia națională de dezvoltare a domeniului nuclear în România**” are obiective strategice fundamentale care structurează întregul demers de analiză și planificare pentru termen mediu (2030) și cu orizontul de timp al anului 2050. Realizarea obiectivelor presupune o dezvoltare durabilă a domeniului nuclear bazată pe utilizarea aplicațiilor energetice și non-energetice în scopuri exclusiv pașnice, cu condiția asigurării securității, protecției populației și mediului.

Obiectivele strategice privind dezvoltarea energiei nucleare și activităților non-energetice din România pe termen mediu și lung sunt:

OS 1 - Menținerea la un nivel ridicat de performanță și creșterea numărului de unități nucleare pe filiera CANDU;

OS 2 - Construirea de centrale de tip nou, într-o abordare gradată, în timp și pe filiere (SMR-uri și reactori inovativi de Gen IV);

OS 3 - Dezvoltarea unui ciclu de combustibil integrat care să asigure sustenabilitatea și eficiența energeticii nucleare;

OS 4 - Gestionarea în siguranță a combustibilului nuclear uzat și a deșeurilor radioactive, inclusiv închiderea și controlul instituțional al depozitelor finale de deșeuri radioactive;

OS 5 - Consolidarea capacității de suport tehnico-științific și creșterea rolului cercetării-inovării în domeniul nuclear;

OS 6 - Asigurarea resursei umane înalt calificate, necesare îndeplinirii cu succes a obiectivelor propuse;

OS 7 - Valorificarea avantajelor utilizării aplicațiilor non-energetice în medicină, industrie, agricultură, industrie spațială, producția de hidrogen etc.

Obiectivele strategice vor fi îndeplinite simultan printr-un set de măsuri operaționale ce însumează acțiuni/proiecte/investiții prioritare eșalonate în timp, cu un calendar de realizare pe termen scurt, mediu și lung, și având în vedere îmbunătățirea continuă a securității și siguranței nucleare și radiologice, respectiv a protecției personalului expus profesional, a populației și a mediului împotriva efectelor nocive ale radiațiilor ionizante.

În conformitate cu viziunea și obiectivele strategice ale Strategiei, dezvoltarea domeniului nuclear se asigură prin realizarea unor proiecte strategice de interes național, indentificate în cadrul **Programului nuclear național**, parte integrantă a SNDDN, și anume:

- Finalizarea Grupurilor 3 și 4 de la CNE Cernavodă;
- Retehnologizarea Unității 1 și Retehnologizarea Unității 2 de la CNE Cernavodă;
- Autorizarea, construirea și punerea în funcțiune a Depozitului Final pentru Deșeuri de Slabă și Medie Activitate (DFDSMA);
- Autorizarea, construirea și punerea în funcțiune a Depozitului Geologic de Adâncime (DGA);
- Lucrări de construire a instalației de detritiere apă grea (CTRF), pe platforma CNE Cernavodă;
- Construirea unei prime centrale nucleare electrice bazată pe module SMR, cu tehnologie PWR NuScale;
- Construcția instalațiilor experimentale suport pentru demonstratorul ALFRED;
- Construirea demonstratorului ALFRED, destinat demonstrării viabilității tehnologiei LFR;
- Construcția unei infrastructuri de cercetare pentru producere de fascicule radioactive și radioizotopi de interes medical;
- Dezvoltarea de tehnologii pentru cercetare fundamentală și aplicativă de fizică nucleară cu sistemul laserelor de mare putere de la ELI-NP.

b) Gradul în care strategia și programul influențează alte planuri sau programe, inclusiv pe cele care se integrează sau care derivă din ele:

Strategia națională de dezvoltare a domeniului nuclear în România reprezintă o chintesență a celorlalte documente programatice importante din domeniul nuclear respectiv:

- Strategia națională de securitate și siguranță nucleară, elaborată de Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare;

- Strategia națională privind gestionarea în siguranță a combustibilului nuclear și a deșeurilor radioactive, elaborată de Agenția Nucleară și pentru Deșeuri Radioactive;
- Strategia Națională Energetică 2020-2030, cu perspectiva 2050, elaborată de Ministerul Energiei.

De asemenea, la elaborarea Strategiei s-au luat în considerare informațiile din documentele de planificare aprobate:

- Planul Național Integrat în Domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021-2030;
- Planul Național de Redresare și Reziliență PNRR 2021;
- Programul de Guvernare 2021-2024;
- Planul Național de Investiții și Relansare Economică 2021-2027;
- Roadmap-ul Național al Infrastructurilor de Cercetare din România 2017 aprobat de către CE;
- Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare inteligentă (SNCDI)/2021-2027;
- Strategia națională a României privind schimbările climatice 2013 - 2020;
- Strategia Minieră a României 2017 - 2035 și Planul de Măsuri pentru Implementarea Strategiei Miniere a României 2017 - 2035;
- Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030;
- Strategia națională privind infrastructurile critice;
- Planul Național de Răspuns la situații de Urgență Nucleară sau Radiologică, CNCAN, 2022.

c) Relevanța programului/strategiei în/pentru integrarea considerațiilor de mediu, mai ales din perspectiva dezvoltării durabile:

Promovarea, dezvoltarea și monitorizarea activităților nucleare în scopuri exclusiv pașnice constituie priorități naționale în contextul aplicării programelor de dezvoltare durabilă a societății.

România este stat membru al UE și al Comunității Europene a Energiei Atomice (EURATOM), al AIEA (Agenția Internațională pentru Energie Atomică) și membru în cadrul OECD-NEA (Agenția pentru Energie Nucleară din cadrul Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică) și participă la activitățile specifice din domeniu, respectând Directivele UE specifice domeniului nuclear pe care le-a transpus în legislația națională.

Sub auspiciile AIEA, România a adoptat instrumentele juridice la care a aderat:

- Convenția de la Viena privind răspunderea civilă pentru daune nucleare;
- Protocolul comun privind aplicarea convențiilor de la Viena și Paris referitoare la răspunderea pentru daune nucleare;
- Convenția privind protecția fizică a materialelor nucleare;
- Convenția privind securitatea nucleară;
- Convenția privind notificarea accidentelor nucleare și a cazurilor de urgență radiologică;
- Convenția privind acordarea de asistență în caz de accident nuclear și urgență radiologică;
- Convenția privind gestionarea în condiții de siguranță a deșeurilor radioactive și a combustibilului nuclear uzat.

Din 2007, România implementează sistemul integrat de garanții nucleare, care permite monitorizarea, în timp real, a gestionării materialului nuclear. Începând cu 1 mai 2010, România aplică Acordul de garanții generalizate și Protocolul Adițional la acesta.

România instituie și menține un cadru național legislativ, de reglementare și organizațional bine stabilit pentru securitatea și siguranța nucleară a instalațiilor nucleare și radiologice, care este în conformitate cu convențiile internaționale, cu tratatele internaționale (NPT, CPPNM, ICSANT), cu prevederile directivelor UE, cu standardele AIEA de securitate nucleară și radiologică și cu recomandările IGCTN.

d) Problemele de mediu relevante pentru strategie/program:

Proiectele strategice de interes național indentificate în cadrul **Programului nuclear național** vor conduce la dezvoltarea domeniului nuclear. Aceste tipuri de proiecte se încadrează în categoria celor nominalizate în Anexele nr. 1 și nr. 2 la Legea nr. 292/2018 *privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului*.

e) Relevanța programului pentru implementarea legislației naționale și comunitare de mediu:

Din 2007, România implementează sistemul integrat de garanții nucleare, care permite monitorizarea, în timp real, a gestionării materialului nuclear. Începând cu 1 mai 2010, România aplică Acordul de garanții generalizate și Protocolul Adițional la acesta.

România instituie și menține un cadru național legislativ, de reglementare și organizațional bine stabilit pentru securitatea și siguranța nucleară a instalațiilor nucleare și radiologice, care este în conformitate cu convențiile internaționale, cu tratatele internaționale (NPT, CPPNM, ICSANT), cu prevederile directivelor UE, cu standardele AIEA de securitate nucleară și radiologică și cu recomandările IGCTN.

2. Caracteristicile efectelor și ale zonei posibil a fi afectate cu privire, în special, la:

a) Probabilitatea, durata, frecvența, natura cumulativă, mărimea și reversibilitatea efectelor:

Proiectele propuse în **Programul nuclear național**, parte integrantă din **Strategia națională de dezvoltare a domeniului nuclear în România**, pot avea un impact semnificativ asupra mediului, dar aspectele privind efectele cumulative, sinergice, pe termen scurt, mediu și lung, permanente și temporare vor fi analizate în cadrul raportului de mediu și al studiului de evaluare adecvată.

b) Natura transfrontieră a efectelor:

O parte din proiectele propuse prin **Programul nuclear național**, parte integrantă din **Strategiei naționale de dezvoltare a domeniului nuclear în România**, se regăsesc în Anexa 1 a Legii nr. 22/2001 de ratificare a Convenției privind evaluarea impactului de mediu în context transfrontieră, adoptată la Espoo la 25 februarie 1991.

c) Riscul pentru sănătatea umană sau pentru mediu:

Măsurile pentru prevenirea și atenuarea efectelor negative asupra stării de sănătate și asupra mediului vor fi analizate în cadrul raportului de mediu.

d) Efectele asupra zonelor sau peisajelor care au statut de protejare recunoscut pe plan național, comunitar sau internațional.

Prin mărimea și natura lor unele proiecte incluse în **Programul nuclear național** pot reprezenta presiuni suplimentare asupra obiectivelor de conservare stabilite pentru specii și habitate protejate. Semnificația impactului potențial asupra integrității siturilor Natura 2000 aflate în aria de influență a proiectelor se va analiza în cadrul studiului de evaluare adecvată; de asemenea, se vor identifica măsurile de prevenire/reducere a impactului, după caz.

Impactul asupra zonelor/peisajelor protejate și măsurile necesare pentru prevenirea efectelor negative vor fi analizate în cadrul studiului de evaluare adecvată.

3. Informarea și participarea publicului

Documentele programatice au fost puse la dispoziția publicului pe următoarele căi:

- anunțuri publice în mass-media publicate de titular în datele de 26 și 28 octombrie 2022 în ziarul *România Liberă*;

- pe site-ul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, la adresa:

<http://www.mmediu.ro/categorie/strategia-nationala-de-dezvoltare-a-domeniului-nuclear-in-romania/462>

- pe site-ul Agenției Nucleare și pentru Deșeuri Radioactive, la adresa:

<http://andr.ro/anunturi/agentia-nucleara-si-pentru-deseuri-radioactive-andr-anunta-publicul-interesat-asupra-depunerii-solicitarii-de-obtinere-a-avizului-de-mediu-pentru-strategia-si-programul-mentionat-si-declansarea-etap/>

Prezenta decizie este emisă ca urmare a derulării etapei de încadrare cu consultarea titularului, a autorităților de sănătate publică și a autorităților interesate de efectele implementării documentelor strategice, în cadrul Comitetului Special Constituit.

Prezenta decizie poate fi contestată în conformitate cu prevederile Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

Secretar de Stat